

OUDE EN NIEUWE KERK DELFT

GODSHUIZEN SINDS 1246

JAARVERSLAG
2025

**Meer dan een
monument.**

Voorwoord

2025 was het jaar waarin plannen werkelijkheid werden. In september zaten meer dan driehonderd Delftenaren aan lange tafels in de Nieuwe Kerk. Het eerste Delftse Stadsdiner. Mensen die elkaar niet kenden, deelden een maaltijd op een plek die al eeuwen de stad verbindt. Een avond voor in de boeken. In het najaar gingen de bouwvakkers aan de slag met de verbouwing van de Nieuwe Kerk. En op de avond voor Allerzielen opende de expositie STERF in de Oude Kerk, waar bezoekers werden stilgezet bij de vraag hoe ze willen leven.

2025 was ook een jaar van voorbereiding. Fondsenwerving, tekeningen, bouwvergaderingen. Allemaal met als doel dat de Nieuwe Kerk straks in 2027 optimaal bruikbaar is. Zo'n voorbereidingsjaar is soms taai omdat er nog weinig resultaat te zien is, en in aanloop naar de verbouwing van de Nieuwe Kerk en de grote show Luminiscence in de Oude Kerk heb je soms meer lasten dan lusten. Gelukkig was er grote betrokkenheid vanuit medewerkers, vrijwilligers en partners die met ons geloven in plekken in Delft die groter zijn dan onszelf. Die willen werken aan en voor een plek waar mensen zich welkom

voelen, waar we elkaar kunnen ontmoeten. Ik ben iedereen zeer dankbaar voor inzet en enthousiasme, voor meedenken en steun. En zeker ook onze ruim 257.000 bezoekers in 2025 niet te vergeten. Dankzij hen zijn de kerken plekken die gevuld blijven met stemmen, gebeden en gezang. Levende plekken.

Een jaar van voorbereiding, maar zeker ook een jaar met prachtige resultaten. Het genoemde Stadsdiner, het enorme succes van Luminiscence in de Oude Kerk, vier prachtige tentoonstellingen, volle zalen bij concerten en nieuwe vriendschappen bij de Sacred Sessions. 2025 was vooral een jaar dat smaakt naar meer. We zien steeds meer wat er kan, wat er voor ons ligt.

Het geeft moed en enthousiasme om ons ook in de komende jaren vol in te zetten voor onze stadskerken. U bent van harte welkom als een onmisbaar onderdeel!

Met dank en in verbondenheid,

Nyncke Graafland - van den Berg

Directeur Oude en Nieuwe Kerk Delft

De koers: Van monument naar stadskerk

In de afgelopen jaren hebben we een duidelijke keuze gemaakt. We zijn een monument van nationale betekenis, een plek van geschiedenis, kunst en toerisme. Maar bovenal zijn we een kerk. Dat is onze oorsprong en onze opdracht, en het geeft richting aan alles wat we doen.

Kerk-zijn betekent voor ons geworteld zijn in wat er werkelijk toe doet. We willen een plek zijn waar mensen op adem komen, waar ruimte is voor stilte, verwondering, ontmoeting en gebed. In de kerk komen de lagen van het leven samen: geloof en schoonheid, verlies en hoop, het grote verhaal en het eigen verhaal. Die lagen houden we bewust bij elkaar, want juist daar ligt onze betekenis voor de stad.

Die koers vatten we samen in drie woorden: heilige plaats, culturele plaats, gedeelde plaats. Een gastvrije ruimte voor bezinning en rust. Een podium waar historische verhalen en hedendaagse makers elkaar vinden. En een ontmoetingsplek in het hart van Delft, waar mensen die elkaar anders niet tegenkomen samen aan tafel zitten.

In 2025 kreeg die beweging van monument naar stadskerk voor het eerst tastbaar vorm. De verbouwing van de Nieuwe Kerk ging van start en maakt straks mogelijk wat nu nog niet kan. Het Stadsdiner bracht de stad letterlijk aan tafel. De expositie STERF gaf ruimte aan de vraag hoe we willen leven, de Sacred Sessions aan bezinning, en de stadswandeling Sporen van Slavernij aan een beladen verleden. Met Luminiscence kwam een heel nieuw publiek over de drempel, mensen die de kerk anders nooit van binnen hadden gezien.

Dat de koers aanslaat, merken we aan de reacties. Aan bezoekers die geraakt zijn, aan partners en fondsen die met ons mee willen bouwen, en aan de hernieuwde ster in de Groene Michelingids voor bezienswaardigheden. Daar bouwen we de komende jaren aan verder.

Hoogepunten en nieuwe initiatieven

In 2025 was er veel in beweging. Bestaande programma's groeiden door, nieuwe initiatieven zagen het licht, en de verbouwing van de Nieuwe Kerk ging van start.

START VERBOUWING NIEUWE KERK

In het najaar van 2025 begon de eerste fase van de verbouwing van de Nieuwe Kerk. Het torenportaal, een nieuwe multifunctionele Jairuszaal achter het kleurrijke glas-in-loodraam, een keuken in het transept en de realisatie van een dagkapel. We noemen het intern 'de inbreiding', omdat alle aanpassingen binnen de bestaande muren plaatsvinden. De totale investering bedraagt ruim 4 miljoen euro.

De kerk bleef zo veel mogelijk open voor bezoekers en vieringen. De verbouwing bleek ook een verhaal op zich: bezoekers werden nieuwsgierig en kwamen vragen stellen. Het maakte zichtbaar waar we naartoe werken.

Eind 2025 waren de werkzaamheden aan bouwdeel A (rondom de toren) en bouwdeel B (in de transepten) in volle gang. Voor beide bouwdelen waren toen voldoende financiële middelen opgehaald.

FONDSENWERVING

Een groot deel van 2025 bestond uit fondsenwerving voor de herinrichting van de Nieuwe Kerk. Naast forse bijdragen vanuit het Rijk en de Provincie Zuid-Holland werden ook bijdragen toegekend vanuit verschillende fondsen, (particuliere) stichtingen en vrijgevege particulieren. We organiseerden allerlei activiteiten om geïnteresseerden voor donaties te werven: rondleidingen, kleine diners en lezingen. Ook interviews voor radio en geschreven media en onze eigen socialemediakanalen droegen daaraan bij. In totaal was er eind 2025 bijna 3,5 miljoen euro opgehaald voor de herinrichting van de Nieuwe Kerk.

HET DELFTSE STADSDINER

Op zaterdag 27 september vond een bijzonder onderdeel van de fondsenwerving plaats: het allereerste Delftse Stadsdiner in de Nieuwe Kerk.

Meer dan driehonderd Delftenaren schoven aan aan lange tafels in het kerkschip. Italiaans restaurant Tartuffo verzorgde een driegangenmenu, er was livemuziek. Burgemeester Alexander Pechtold was aanwezig en sprak over de kerk als plek van alle Delftenaren.

Het Stadsdiner was meer dan fondsenwerving voor de verbouwing. Het was een voorproefje van wat de Nieuwe Kerk wil zijn: een plek waar de stad samenkomt. In de toespraken kwam het verhaal van Zuster Trui aan bod, de vijftiende-eeuwse kluizenares die vanuit haar cel bij de kerk leefde en de stad raad gaf. Dat beeld van verbinding raakte veel aanwezigen.

De financiële opbrengst van het Stadsdiner was bijna 30.000 euro. Maar belangrijker waren de reacties van bezoekers die deze avond als zeer verbindend ervoeren. 'Burendag in de kerk' noemde iemand het. Een andere bezoeker besloot na afloop dat deze avond zo belangrijk is dat hij er de komende jaren aan mee wil organiseren. De kerk als gedeelde plek, daar doen we het voor.

NIGHT OF LIGHT

De Night of Light groeide in 2025 verder. Elke eerste vrijdagavond van de maand opende de Nieuwe Kerk haar deuren voor stilte, livemuziek en kaarslicht. Zonder programma, zonder preek. Het gebouw spreekt voor zich. Sommige bezoekers kwamen iedere maand terug. Voor veel mensen was het de eerste keer dat ze de kerk van binnen zagen. Gemiddeld kwamen er rond de tweehonderdvijftig bezoekers per avond.

SACRED SESSIONS

De Sacred Sessions, die we in 2024 startten samen met TU-filosoof Madeleine Ley, liepen in 2025 door tot mei met een Spring Edition. In de Oude Kerk kwamen filosofie, wetenschap, poëzie en stilte samen in een intiem format. Er ontstond een vaste groep trouwe deelnemers die in de Sacred Sessions een spirituele thuisplek vonden.

Helaas is Madeleine Ley in 2025 geremigreerd naar Canada, waarmee deze reeks voorlopig eindigde. We zoeken voor 2026 naar een vervolg dat recht doet aan wat de Sacred Sessions in gang hebben gezet.

ALLERZIELENCONCERT

Op 30 oktober vond, in samenwerking met De Laatste Eer, voor de tweede keer het Allerzielenconcert plaats in de Nieuwe Kerk. Het Nederlands Bach Consort bracht opnieuw een programma van muziek, poëzie en herinnering. Zangers en publiek hadden vooraf persoonlijke herinneringen en muziekwensen gedeeld. Brenda Koper las verhalen voor en componist Victor Kioulaphides schreef speciaal een werk bij het gedicht 'Dromen' van Bauke Vermaas. Na het concert liepen bezoekers door naar de Oude Kerk, waar diezelfde avond de expositie STERF werd geopend.

Twee dagen later, op 2 november, vond op de Markt de herdenkingsbijeenkomst Lichtjes voor Delft plaats, waar Delftenaren gezamenlijk hun doden herdachten.

MEEZING MATTHÄUS

In de Stille Week vond opnieuw de Meezing Matthäus plaats in de Nieuwe Kerk. Bachkoor Holland en Molto organiseerden samen met de Stichting Participatie met Dementie een uitvoering waarbij mensen met dementie, hun mantelzorgers en het publiek samen delen van Bachs Matthäus-Passion zongen. Daar was prachtig aandacht voor in 1Vandaag. Op 17 april was er in de Oude Kerk een inleidende lezing op de Matthäus-Passion, toegankelijk voor iedereen met een concertkaartje.

CONGRES HEILIGE RUIMTE

Het congres Heilige Ruimte, waarvan we mede-initiatiefnemer zijn, vond in 2025 plaats in Leeuwarden. Na de eerste editie in 2024 in onze eigen kerken bevestigde deze tweede editie op een andere locatie de groeiende relevantie van het gesprek over de betekenis van kerkgebouwen in een veranderende samenleving. Ook het magazine Heilige Ruimte werd hier gepresenteerd en aangeboden aan burgemeester Van Haersma Buma, als vertegenwoordiger van de burgerlijke gemeenten. Samenwerking met hen is van groot belang om stadskerken voor de toekomst te kunnen behouden.

OCHTEND- EN AVONDGEBED

Het ochtend- en avondgebed in de Doopkapel van de Oude Kerk werd in 2025 voortgezet. Twee keer per week kwamen we samen voor Bijbellezing, gebed en stilte. Het is belangrijk om het gebed in de stad gaande te houden: een ritme, iets dat er altijd is.

Cultuur, educatie en publieksprogrammering

2025 was een rijk jaar aan exposities, educatieve programma's en culturele samenwerkingen. In beide kerken was er vrijwel het hele jaar iets te zien en te beleven.

EXPOSITIE OMDAT HIJ LEEFT

In de Veertigdagentijd toonde de Nieuwe Kerk de expositie 'Omdat Hij Leeft': vijftien kruiswegstaties van beeldhouwer Ria van Oosten. De opening vond plaats op Aswoensdag. De expositie gaf in de weken voor Pasen ruimte aan het lijdensverhaal in de kerk.

EXPOSITIE 'T HAD GEKUND

Van 7 maart t/m 7 juni '25 toonde de Oude Kerk de tentoonstelling 't Had gekund: dialogen tussen Antoni van Leeuwenhoek en Johannes Vermeer', over de vriendschap tussen beide Delftenaren die hier begraven liggen. In tien ontmoetingen op bepalende momenten kwamen kunst en wetenschap op speelse wijze samen, met tekeningen van Elisa Pesapane en teksten (Nederlands en Engels) van Dirk van Delft.

Tijdens de werkzaamheden aan het monument, ontdekten we een zeldzame en nog onbekende muurschildering: een zogenoemde 'priant' – een knielende voorstelling van Piet Hein. De vondst werd onderzocht en we maakten de mural zichtbaar voor het publiek die op de bouwplaats zelf deze bijzondere vondst kon aanschouwen.

ESCAPEROUTE HET GEHEIM VAN DE BEELDENSTORM

De escaperoute in samenwerking met The Great Escape bleef populair. In april 2025 werd de capaciteit verdubbeld door een tweede, parallelle route toe te voegen. Hierdoor konden twee keer zoveel bezoekers de ervaring beleven. In totaal namen ongeveer 3000 mensen deel. We zien een groei in het aantal zakelijke deelnemers.

CONSERVERING MUURSCHILDERING PIET HEIN

In 2024 was achter het gedemonteerde grafmonument van Piet Hein een zeldzame muurschildering ontdekt. In 2025 startten de conserveringswerkzaamheden, uitgevoerd door restauratieatelier Delmotte. Kunsthistoricus Sjoerd Bijker stelde vast dat Pieter de Keyser, die ook het grafmonument ontwierp, verantwoordelijk was voor het ontwerp van deze schildering uit circa 1637. De schildering kent geen gelijke in Europa. De verwachting is dat de restauratie van het grafmonument van Piet Hein in het najaar 2026 zal zijn voltooid.

EDUCATIE: DELFTSE SCHOOLKLASSEN IN DE KERK

In mei 2025 ging een nieuw educatief programma van start in samenwerking met Erfgoed Delft. Bijna veertig Delftse schoolklassen, goed voor ruim 850 leerlingen, bezochten de Oude Kerk en maakten spelenderwijs kennis met het erfgoed van hun eigen stad.

Met de meemaakles Ontdek de Oude Jan gingen de kinderen zelf op onderzoek uit: op zoek naar de scheve toren, oude grafstenen en verhalen die eeuwen teruggaan. Voor veel kinderen was het de eerste keer dat ze de kerk van binnen zagen, laat staan dat ze wisten dat die op loopafstand van hun eigen klaslokaal stond.

EXPOSITIE MARIE CÉCILE THIJS: IN THE LIGHT OF CREATION

Van 27 juni t/m 11 oktober '25 toonde de Oude Kerk In The Light of Creation van fotograaf Marie Cécile Thijs. Haar beelden spelen met de grens tussen realiteit en verbeelding en doen denken aan oude meesters, maar scheppen een wereld die helemaal van haar is. Soms surrealistisch, altijd stijlvol. Wie langer kijkt, ontdekt subtiele humor, spanning en verwondering.

SLAVERNIJVERLEDEN

In 2025 zetten we meerdere stappen in de omgang met het slavernijverleden. Samen met Museum Prinsenhof Delft lanceerden we de interactieve stadswandeling Sporen van Slavernij. Daarnaast werd het onderzoek naar het slavernijverleden van de Protestantse Gemeente Delft gepresenteerd. En vanaf februari werkten Delftenaren mee aan

een monumentaal 35 meter lange wandkleed over het slavernijverleden, **Draden van ons Slavernijverleden**, met workshops op verschillende plekken in de stad. In de Oude Kerk zaten op woensdagen veel creatieve vrijwilligers aan lange tafels te handwerken. Samen maakten zij het wandkleed, in een mooie samenwerking met het Cultuurhuis. Rond het kleed opende ook de Week van Verbinding in de Oude Kerk.

INLOOPCONCERTEN OUDE KERK

Bijna elke zaterdagmiddag in het zomerseizoen klonk er muziek in de Oude Kerk. Wisselende ensembles en koren traden op om 14:00 uur. Zonder reservering, laagdrempelig en voor veel bezoekers een mooie muzikale verrassing.

EXPOSITIE STERF

Op 30 oktober opende in de Oude Kerk de tentoonstelling STERF, gemaakt door het Monk Collective. Na het succes van 'DOOD – Herinner Me' in 2024 ging deze nieuwe expositie een stap verder. Waar 'DOOD' ruimte bood voor rouw en herinneringen, confronteerde STERF bezoekers met hun eigen sterfelijkheid. De centrale vraag: voeg je dagen toe aan je leven, of leven aan je dagen?

De expositie bevatte een grafkist omringd door zitjes, een ossuarium, een stiltecabine met een audiomediatie, een Before I Die Wall en ruimte om je 'laatste woorden' achter te laten. De samenwerking met Filmhuis Lumen en het Delft Film Festival zorgde ook buiten de kerkmuren voor verbinding met het thema. STERF paste bij onze missie om ruimte te maken voor de grote levensthema's. De tentoonstelling liep tot 31 januari 2026.

LUMINISCENCE

In het najaar van 2025 kreeg de Oude Kerk een geheel nieuw publiek met Luminiscence, een 360°-lichtshow met projecties, live koormuziek en de stem van Daan Schuurmans. De voorstelling bracht duizend jaar Nederlandse geschiedenis tot leven in de kerk. Van Willem van Oranje tot Johannes Vermeer, van rampen tot momenten van hoop. Na meer dan 600.000 bezoekers in kathedralen elders in Europa was dit het Nederlandse debuut.

De reacties waren zeer positief. In 2025 werden 53.700 kaarten verkocht; doorlopend tot begin 2026 zagen in totaal meer dan 110.000 mensen de show. Het was een prachtige manier om mensen kennis te laten maken met de Oude Kerk en haar verhaal. Het licht en de muziek pasten mooi in de ruimte en lieten de kerk op haar best zien. Ook voor de stad was Luminiscence een welkom succes.

De vele bezoekers zorgden voor bijna 20% meer reserveringen bij de Delftse horeca en brachten reuring in de stille maanden.

LICHTJESAVOND

Tijdens de Lichtjesavond op 9 december was de Nieuwe Kerk een van de locaties waar een optreden was in samenwerking met Fringe. Nu Museum Prinsenhof gesloten is, vond het programma deels in de kerk plaats. Daarnaast is Lichtjesavond in Delft mooi evenement met duizenden bezoekers in de stad en ook in onze monumentale kerken!

OVERIGE CONCERTEN EN VIERINGEN

De Matthäus-Passion klonk traditiegetrouw in de Nieuwe Kerk, uitgevoerd door Bachkoor Holland onder leiding van Gijs Leenaars. In december voerden zij daar voor het eerst ook het Weihnachtsoratorium uit. Het Paasconcert van Sela bracht een volle Oude Kerk. En in februari was de Nieuwe Kerk opnieuw het decor voor de presentatie van Delft Hyperloop, waarbij de toekomst van transport werd getoond in een eeuwenoud gebouw.

CONCEPTONTWIKKELING ZINGEVINGSROUTE

In 2025 investeerden we veel denkwerk in een nieuw concept: een zingevingsroute voor jongeren, rond het verhaal van Zuster Trui, een vijftiende-eeuwse kluizenares. De primaire doelgroep is groep 8, met een aparte versie voor volwassenen. We hielden brainstormsessies met The Great Escape. Een stagiair verdiepte zich in de geschiedenis van de librije van de Nieuwe Kerk, om te onderzoeken of en hoe die plek een rol kan spelen in het verhaal. Daarnaast startte de fondsenwerving. Het concept is bewust zo opgezet dat het ook elders kan worden uitgerold; we zoeken daarvoor samenwerking met andere historische stadskerken. Het project bevindt zich nog in de conceptfase.

Media-aandacht en publieke zichtbaarheid

De kerken waren in 2025 volop in het nieuws, met de stevigste verankering in Delft en de regio en een aantal uitschieters die het landelijk haalden. Omroep Delft, Delft op Zondag en Omroep West volgden ons het hele jaar door: van de verbouwing en de zoektocht naar fondsen tot de exposities, het Stadsdiner en het wandkleed over het slavernijverleden.

Het breedst verspreide nieuws kwam van de muurschildering achter het grafmonument van Piet Hein. Toen kunsthistoricus Sjoerd Bijker de schildering toeschreef aan het atelier van Pieter de Keyser, werd dat via een ANP-bericht in oktober overgenomen door tientallen nieuwssites, van regionale dagbladen tot landelijke kanalen. Ook erfgoedmedia als De Erfgoedstem en Historiek besteedden er aandacht aan.

Landelijke televisie haalden we met de expositie STERF. Hart van Nederland maakte er in het najaar een reportage over, waarin bedenker Wouter van der Toorn vertelde waarom een kerk juist de plek is om stil te staan bij de dood. De verbouwing van de Nieuwe Kerk was een terugkerend onderwerp in de lokale media en haalde ook het Reformatorisch Dagblad

en het bouwvakblad Renda. De lichtshow Luminiscence kreeg aandacht van onder meer Zin.nl, en het congres Heilige Ruimte, dat we mede organiseerden, werd opgepikt door de Raad van Kerken.

Daarnaast was er een gestage stroom aan berichtgeving rond de afzonderlijke programma's: de Michelinster die de Nieuwe Kerk in het voorjaar ontving, de stadswandeling Sporen van Slavernij rond Ketikoti, de Meezing Matthäus, het Allerzielenconcert en het ligconcert in mei. Directeur Nyncke Graafland-van den Berg was in vrijwel alle berichtgeving het gezicht en de woordvoerder van de kerken.

Verhuur

Verhuur bracht in 2025 een grote verscheidenheid aan mensen over de vloer, van een goede-doelenavond tot een drukbezocht symposium. Ook café de Oude Jan en het terras van Le Vieux Jean zijn al jaren fijne burens van de kerken, waarmee de samenwerking soepel verloopt. Voor de lichtshow voor kinderen en ouders die het financieel minder breed hebben, diende verhuurmanager Hugo Overvoorde zijn eerste subsidieaanvraag in; de toezegging kwam pas twee dagen voor de show. Op de avond zelf bleek alle stress waard: de bezoekers waren dolblij.

Ook het benefietconcert voor de Ronald McDonald Huiskamer van het Reinier de Graaf ziekenhuis, in september, maakte indruk. Tijdens een kort interview op het podium drong pas goed door hoeveel mensen zich hadden ingezet voor dit doel: zeshonderd bezoekers, een orkest van negentig man en dertig vrijwilligers.

Het symposium van de Veerstichting was een van de grootste verhuringen van het jaar: drie dagen de Oude Kerk, met stevige inkomsten. Toen een van de omliggende horecazaken voor de geplande break-outsessies failliet bleek, regelden Hugo en Friso binnen een dag een alternatieve locatie. De organisatie was onder de indruk.

Die goede samenwerking met onze burens is precies waarom het passen en meten om de programma's op elkaar te laten aansluiten altijd lukt, zoals toen de inauguratie van DSC en het Jazzfestival op dezelfde dag vielen: het programma van DSC liep tot 16.00 uur door, en klokslag 16.00 uur ging de muziek van het Jazzfestival aan. Dat doen we graag.

Bouw en beheer

VERBOUWING NIEUWE KERK

De financiering werd mogelijk door jarenlang sparen, fondsbijdragen, de Protestantse Gemeente Delft en de opbrengsten van het fondswervingsdiner (23 september) en het Stadsdiner (27 september).

Naast de eigenlijke bouw vroeg de inbreiding veel voorbereidend werk van het eigen team. Een flink deel van het jaar ging zitten in het leegruimen van de winkel en de librije, nodig om ruimte te maken voor de nieuwe facilitaire voorzieningen. De sacristie werd omgebouwd tot de nieuwe winkel. Al die stappen gingen gepaard met een reeks bouwoverleggen en de werkzaamheden die daaruit voortkwamen.

ONDERHOUDSWERKZAAMHEDEN

Het beheerteam en de vrijwilligers hadden in 2025 een vol jaar. Naast het dagelijkse onderhoud vroegen de tentoonstellingen veel handwerk: bij elke nieuwe expositie moesten de opstellingen worden opgebouwd en de werken en doeken van de kunstenaars worden opgehangen en bevestigd. Fred en de vrijwilligers van de Oude Kerk namen dat grotendeels voor hun rekening.

Aan de buitenzijde van de Oude Kerk is het schilderwerk uitgevoerd en op enkele restpunten na afgerond. Ook zijn de afsluitingen van diverse luiken hersteld en is er houtherstel gedaan. In de Nieuwe Kerk werd eveneens buitenschilderwerk uitgevoerd en zijn de muurankers ontroest en opnieuw geschilderd. Aan de librije van de Nieuwe Kerk werd werk uitgevoerd met steun van de SIM-subsidie: het ontroesten van muurankers, het inboeten van stenen en stucwerk.

Op het gebied van techniek en voorzieningen gebeurde er ook het nodige. Voor de Oude Kerk is besloten een dekkend wifi-netwerk in eigen beheer aan te leggen. Na een inventarisatie en een test schaften we zelf de apparatuur aan, zodat de kerkzaal, de keuken en de consistorie een netwerk hebben dat ook bij verhuur en gebruik door derden inzetbaar is. De telefooncentrale werd vernieuwd, met een nieuwe leverancier en nieuwe apparatuur. In de Nieuwe Kerk kwam er een tweede camera voor livestreaming bij en werd het streamingmeubel in gebruik genomen, dat mede dankzij de inzet van vrijwilligers tot stand kwam.

Tot slot werd het woonhuis aan Markt 73 verkoopklaar gemaakt. De ruimte is volledig leeggehaald, van souvenirs en meubels tot ICT en kassasysteem, en gebreken zijn hersteld, met sauswerk en de vervanging van kapotte elementen in de badkamer.

PRODUCTEN EN INNOVATIE

In 2025 introduceerden we een 3D-model van de Nieuwe Kerk: een gedetailleerd bouw pakket dat zonder schaar of lijm in elkaar te zetten is. De opbrengst gaat naar de verbouwing. Daarnaast werkten we verder aan het Booqi-platform voor ticketverkoop.

MICHELIN

De Nieuwe Kerk ontving in 2025 opnieuw een ster in de Groene Michelingids, de onderscheiding voor bezienswaardigheden. Het is een mooie erkenning voor de kwaliteit van de bezoekerservaring en het culturele aanbod.

Cijfers & organisatie

BEZOEKERSAANTALLEN

In 2025 trokken de Oude en Nieuwe Kerk samen ongeveer 257.000 bezoekers. In dit aantal is iedereen één keer geteld: bezoekers die zowel de Oude als de Nieuwe Kerk bezochten, zijn dus niet dubbel meegerekend. Het getal is opgebouwd uit drie stromen.

Het toeristische bezoek aan de kerken bleef met ongeveer 154.000 verkochte entreekaarten vrijwel gelijk aan 2024 (154.524) en lager dan 2023 (166.959). Dat het totaal in 2025 hoger uitkomt, komt vooral door de lichtshow Luminiscence, die in 2025 zo'n 53.700 bezoekers trok, en door de grote stadsevenementen Monumentendag (circa 12.000) en Delft Verlicht (circa 16.000) in de kerken. De verbouwing, die in het najaar begon, lijkt het toeristische bezoek niet te hebben geremd.

BEZOEKERSSTROOM

AANTAL 2025

Toeristisch bezoek (verkochte entreekaarten)

±154.000

Escaperoute Het geheim van de Beeldenstorm

±3.000

Evenementen (verhuur, Luminiscence,

±101.000

Monumentendag, Delft Verlicht,
Night of Light, vieringen)

TOTAAL

±257.000

FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

De exploitatie sloot 2025 af met een operationeel overschot van bijna 30.000 euro, ruim boven de begroting. Onder de streep laat het jaar een tekort van ruim 523.000 euro zien. Dat tekort komt volledig voort uit de verbouwing van de Nieuwe Kerk: de incidentele lasten daarvan worden gedekt uit de bestemmingsfondsen die we de afgelopen jaren juist daarvoor hebben opgebouwd. Na verrekening van die fondsen houden de Oude en Nieuwe Kerk een positief resultaat ter bestemming van bijna 3.800 euro over, vrijwel gelijk aan wat begroot was. De gewone bedrijfsvoering staat er dus gezond bij; het negatieve jaarresultaat is een bewuste investering in de toekomst van de Nieuwe Kerk.

	WERKELIJK 2025 €	BEGROOT €
Totaal baten (exploitatie)	1.906.359	1.919.664
Totaal lasten (exploitatie)	1.876.781	1.913.861
Operationeel resultaat	29.578	5.803
Incidentele baten en lasten	-553.002	-545.000
Resultaat verslagjaar	-523.424	-539.197
Mutaties bestemmingsreserves en -fondsen	527.217	545.000
Resultaat ter bestemming	3.794	5.803

Bedragen afgerond op hele euro's. Bron: Staat van baten en lasten 2025.

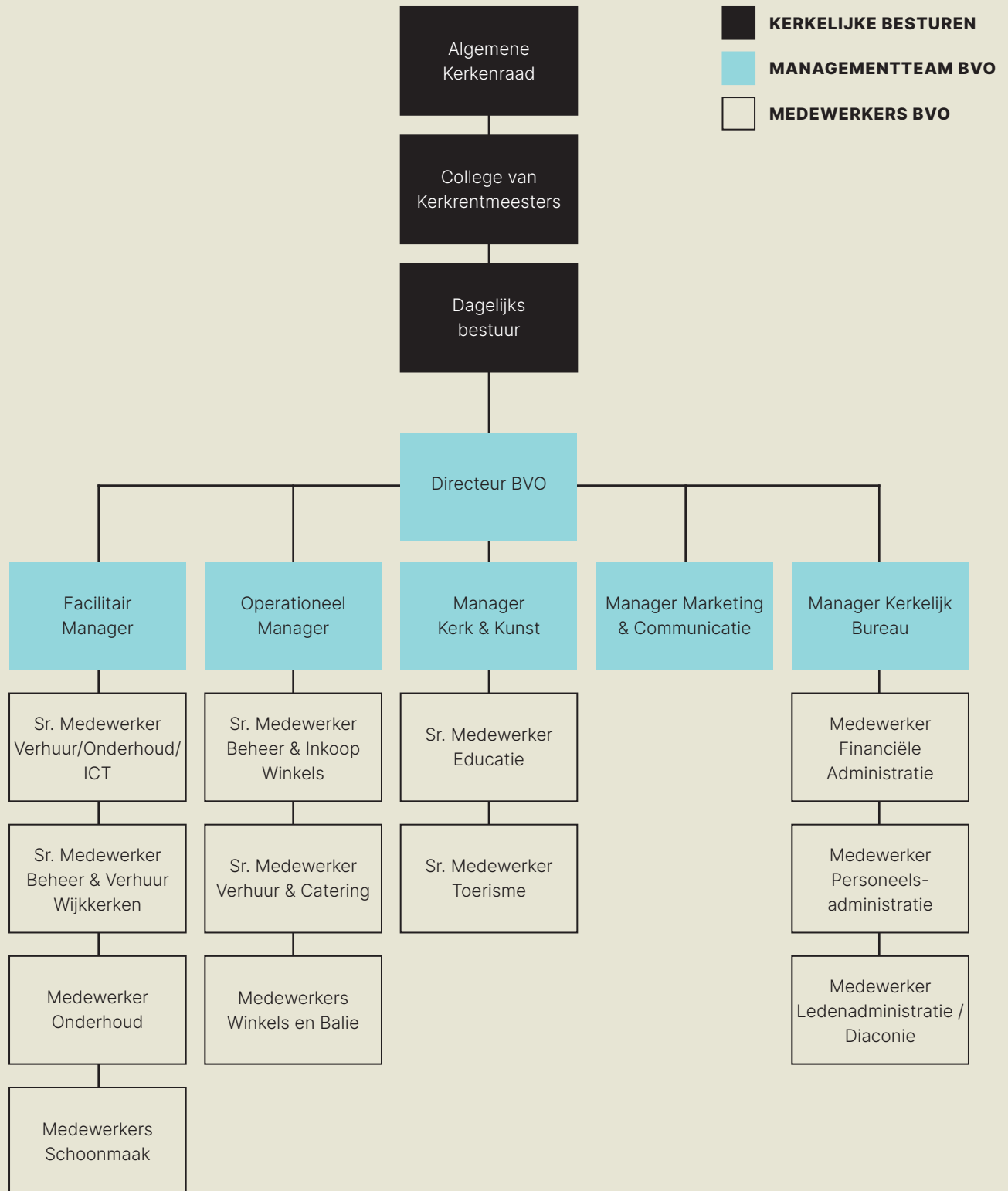
ORGANISATIEONTWIKKELING

De omvang van het personeelsbestand bleef vrij constant tijdens het jaar 2025 (13,6 FTE per 1 januari; 14,2 FTE per 31 december). Onder meer werden nieuwe medewerkers geworven voor verhuur en catering, educatie en toerisme. Naast betaalde medewerkers is de inzet van onze trouwe vrijwilligers onmisbaar en gelukkig mochten we ook dit jaar enkele nieuwe vaste vrijwilligers verwelkomen.

In 2025 is de Stichting Oude en Nieuwe Kerk nieuw leven ingeblazen. De voornaamste activiteit van deze stichting is fondsenwerving ten behoeve van cultuur en erfgoedbehoud in de kerken. Eind 2025 kon door de stichting een bedrag van ruim €70.000 worden uitgekeerd, waarvan het grootste deel als bijdrage voor de inbreiding in de Nieuwe Kerk.

ORGANISATIE BVO 2025

Reflectie en vooruitblik

WAT HEEFT 2025 ONS GELEERD?

2025 was een bewogen en mooi jaar. De verbouwing ging van start. Het Stadsdiner bewees dat de kerk een ontmoetingsplek kan zijn voor de hele stad. De Sacred Sessions eindigden door het vertrek van Madeleine Ley, maar lieten een spoor na dat we willen voortzetten. De expositie STERF liet zien dat we als kerken ruimte mogen en kunnen bieden aan de grote levensthema's. En met Luminiscence bereikten we een publiek dat ons nog niet kende.

Het was een jaar waarin we leerden dat de kerken nog steeds plekken van ontmoeting, verbinding en verwondering zijn en dat meer en meer mensen daar aan bij willen dragen. De start van een grote verbouwing is spannend, maar we wisten ons aangemoedigd en gesteund door velen.

WAT HOPEN WE TE BEREIKEN IN 2026?

In 2026 hopen we de eerste fase van de verbouwing in de Nieuwe Kerk af te ronden. De dagkapel, de keuken en de Jäiruszaal worden dan de eerste nieuwe plekken waardoor we de kerk nog breder kunnen openstellen. Voor aanschuifdiners, voor tentoonstellingen, voor concerten en theater.

Voor 2026 zijn een aantal concrete plannen. In de Oude Kerk werken we toe naar zeker drie grote tentoonstellingen, waarbij minstens twee ervan aanvullende randprogrammering krijgen. Daar zitten onder andere een tentoonstelling van Floris Hovers en Arie Schippers bij en de jubileumexpositie van Terra.

Voor de Nieuwe Kerk stellen we medio 2026 een strategisch plan op voor het toekomstig gebruik voor als de verbouwing is afgerond, en werken we een verhuurplan met salesstrategie uit, met aandacht voor de gevolgen voor het personeel.

Op het gebied van vrijwilligers zetten we in op verdere werving. Ook werken we aan een 'serious escaperoute', waarvan concept en financiering in 2026 rond moeten zijn, en investeren we in onze 'fanbase' van vrienden en sponsors, met als doel 50.000 euro extra op te halen voor programmering en 250 nieuwe vrienden te werven.

Dankwoord

Aan het eind van dit jaarverslag wil ik, namens het hele managementteam, onze oprechte dank uitspreken.

Dank aan het team: onze collega's, die in een jaar van verbouwing en verandering met energie en toewijding elke dag meewerken aan de dingen die we doen. Dank aan onze vrijwilligers: de mensen die deuren openen, bezoekers verwelkomen, stoelen klaarzetten, vragen beantwoorden en al die andere grotere en kleinere bijdragen leveren.

Dank aan onze partners: organisaties, makers, instellingen, fondsen en netwerkrelaties die ons vertrouwen en met ons meedenken. Van Bachkoor Holland, tot

Cultuurhuis en Museum Prinsenhof, van The Great Escape, de Laatste Eer en Royal Delft tot Filmhuis Lumen en Gemeente Delft.

Dank aan onze bezoekers: of je nu komt voor een gebed, een bezoek aan onze monumentale kerken, een concert, het Stadsdiner, een escaperoute of een moment van stilte, je aanwezigheid geeft betekenis aan deze plekken.

Met dankbaarheid en vertrouwen,

Nyncke Graafland – van den Berg

Directeur Oude en Nieuwe Kerk Delft

